

נפתח את הלב לקראת אליהו הנביא

לסדר פסח תש"י

כאשר היינו עם, הוא היה נביא – מכלה נביאי בַעַל מן הארץ, מצווה על ענני שמים. מוכיח פני מלכים, עולה במרְפָּת אש.

כזה היה: קנאי ולוהט. על כן נבחר להיות כרוזו של משיח.

עד שכבו תבערות בלב העם, וכבתה גם מרְפָּת אָשׁוּ.

במקום עמיים נעשינו עממיים בלבד, ומנביא הפך אליהו והיה לזקן טוב-לב לעניים מרודים, מרחם ואוהב ומלטף דמיון ילדים. בְּשִׁיר עוד הושר עליו שיבוא אלינו עם משיח-בן-דָּוִד דווקא, עם משיח לוחם וכובש ומולך. אבל מחבלי-המשיח – שוגגים וזדונים – הפכוהו למין קדוש פלאי, פילנטרופ עושה נסים, נעלם מעין האומה, מתייחד עם הפרט. אותו אליהו – אשר לא במקרה הועלה בספרותנו החדשה האינדיבידואליסטית והסנטימנטלית – זקן טוב הוא בוודאי, אבל נביא-ישראל איננו עוד. (הערה 1) ודווקא אלה "המתקדמים" אצלנו, אשר הקולקטיב והמהפכה הם פְּטָט-יומם, דווקא עליהם נתחבב אותו אליהו עושה נסים, עוזר-דלים. אליהו המהפכן, טובח נביאי הבעל, ראש קבוצת נביאים המורדים בַּמֶּלֶךְ – אליהו איש סודו של רבי שמעון בר יוחאי המורד – אליהו זה נגנו.

והיום מצווים אנו לפתוח שוב את דלתות לבנו לאליהו נביא.

הרבה דלתות אשר סגורות היו – נפתחו ונפרצו. במו ידינו שפכנו חֲמָתְנוּ על ראשי הגויים. בברד-רימונים, צפרדעי-מוקשים ובמכות-בכורות – מבכור שפחה לונדונית ועד בכור מלכים, לורדים ורוזנים. (הערה 2) **לאחר** שפיכת חֲמָה זו נפתחו דלתות הבית לְבוא גאולים, לְבוא יוצאי-מצרים של דורנו. ואין עוד אפשרות לסגור את הדלת הזו. כל "מתכנני הגאולה" נבוכים. אין "תכנון גאולה", מטבעה היא ספונטנית. גאולה אינה מחכה לבניין גשרים על הים. היא נכנסת לתוך הים. ואף דלתות אשר רצו להיסגר בין ישראל לירושלים – נפרצו, ולא תיסגרנה עוד. (הערה 3)

ורק דלתות הלב סגורות עדיין. דלתות לב לאהבת ישראל שְׁלֵמָה, ודלתות-לב לקבלת פני אליהו נביא. עדיין מספרים לילדינו מעשיות באליהו הרך והלבן. והן הוא לא היה אף פעם לא רך ולא לבן. כאשר עלה במרְפָּת אש – כן עוד יֵרָד אלינו. קנאי ובווער, כרוזו של משיח בן-דוד. **הגיע הזמן שישתנה בליל הסדר חזון אליהו שמחכים לו.**

אנו טרם יצאנו מעבדות לחרות. אנו רק על הסף. והסף מלא דם, והמשקוף והמזוזות. ומצרים עוד על הסוס, ונביאי בעל בַּאֲרָץ, ואחאב ביד איזבל.

נפתח את הלב, רחב ועמוק – ויבוא בו אליהו ברכב אש.

~~~~~

הערת סיום :

המאמר פורסם ב'סולם', ניסן תש"י

הערות

.1

כדוגמה ייצוגית לתיאור 'אינדיבידואליסטי וסנטימנטלי' של אליהו, ניתן להצביע על סיפורו של י"ל פרץ: 'העושה נפלאות', בתוך ספרו: 'מפי העם'.

בסיפור מתואר איש-פלא, קוסם, המופיע בְּעֵיִרָה בערב פסח. הוא גורף מטבעות תוך גירוד ברגליו, אך מעלימם ונשאר עני; בורא מעדנים בהבל פיו, אך מעלימם ונשאר רעב. כאן מסב פרץ את מבטו אל חיים-יונה ואשתו, עניים מרודים, שדבר אין בביתם כדי להכין את סעודת ליל הסדר – אך חיים-יונה בוטח בה' שהכול יסתדר... בליל התקדש החג מופיע בביתם ה'עושה נפלאות' – קורא: "הֹקוּס-פֹּקוּס!" – וכל צורכי הסעודה קופצים ומתייצבים על השולחן. כאשר נרגעו בני-הזוג וביקשו להסב לסעודה, נעלם האיש ואיננו. או-אז הבינו שנגלה להם אליהו התשבי, הוא ולא אחר.

.2

במשפט האחרון מתכוון אלדד למלחמת המחתרת נגד השלטון הזר וסוכניו. ה"לורדים" וה"רוזנים" הנזכרים כאן, רומזים לשתי פעולות 'סיכול ממוקד' שבוצעו בידי הלח"י: חיסולו של הלורד מוין – השר לענייני המזרח התיכון – בידי 'שני אליהו' (חכים ובית-צורי) בלב קהיר בחשוון תש"ה, וחסולו של שליח או"ם, הרוזן השוודי פולקה ברנדוט, בידי יהושע כהן וחבריו בירושלים. פעולה זו נעשתה באלול תש"ח, כשמדינת ישראל כבר קיימת אך עדיין איננה מחילה את ריבונותה בירושלים.

.3

כאשר הוכרזה מדינת ישראל לא נקבעו גבולותיה, אך ההכרזה נסמכה על החלטת עצרת האו"ם מנובמבר 1947, אשר קבעה שירושלים תהיה "גוף נפרד" (קורפוס ספרטום) תחת משטר בינלאומי מיוחד, ותנוהל על-ידי האו"ם.

בכסלו תש"י – כארבעה חודשים לפני שכתב אלדד את מאמרו זה – החליטה עצרת האו"ם בשנית על 'בינאום' ירושלים. ערב הדיון באו"ם, ושוב מיד לאחריו, הודיע בן גוריון בכנסת כי "ירושלים היהודית היא חלק בלתי נפרד ממדינת ישראל, כשם שהיא חלק בלתי-נפרד מההיסטוריה הישראלית, מאמונת ישראל ומנשמת עמנו". החלטת

האו"ם – קבע בן-גוריון – "לא ניתנת לביצוע בשום אופן", והורה להעביר לירושלים את דיוני הכנסת ואת משרדי הממשלה.